

ROLA REGIONALNEJ
POLITYKI MIEJSKIEJ W
MODELU
ZINTEGROWANEGO
PLANOWANIA
ROZWOJU

dr Krzysztof Wrana

Wojewódzka Komisja
Urbanistyczno-
Architektoniczna

Akademia WSB
w Dąbrowie Górniczej

MODEL ZINTEGROWANEGO PLANOWANIA ROZWOJU – KWESTIE KLUCZOWE

nowe uwarunkowania prawne związane z funkcjonowaniem systemu zarządzania strategicznego układzie terytorialnym,

relacje między koncepcjami rozwoju,

polityka miejska jako czynnik wspierania rozwoju lokalnego, regionalnego, ponadregionalnego,

POLITYKA MIEJSKA – KONTEKST EUROPEJSKI I KRAJOWY

- wzmocnienie pozycji miast w ramach **polityki spójności UE** - przeznaczenie 6% środków z EFRR na zrównoważony rozwój obszarów miejskich,
 - propozycja Komisji Europejskiej dotycząca utworzenia międzyregionalnych innowacyjnych inwestycji – preferencja dla regionów dysponujących środkami w dziedzinie inteligentnej specjalizacji, które otrzymają większe wsparcie w tworzeniu ogólnoeuropejskich klastrów,
 - **Pakt Amsterdamski → Agenda Miejska dla UE** – lepsze przepisy, poprawa programów finansowania, dzielenie się wiedzą (fundament partnerstwa ekspertów, państw członkowskich, miast, zainteresowanych stron),
 - **Nowa Karta Lipska** – miasto zielone, sprawiedliwe, produktywne,
 - **Krajowa Polityka Miejska** (w powiązaniu z SOR i KSRR) - miasta sprawne, zwarte i zrównoważone, spójne oraz konkurencyjne.
-

NOWA KARTA LIPSKA

podjęcie zintegrowane

- koordynacja pod względem przestrzennym, sektorowym i czasowym,
- równoważenie różnorodnych, częściowo sprzecznych interesów,
- opracowanie strategii zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, zapewnienie ich wdrożenia w całym mieście, w tym w **obszarach funkcjonalnych** i podmiejskich

polityka miejska na rzecz wspólnego dobra

- usługi i infrastruktura włączające, przystępne cenowo, bezpieczne i dostępne dla wszystkich,
- jakość przestrzeni publicznej, w tym zielonej i błękitnej infrastruktury,
- zachowanie i rewitalizacja materialnego dziedzictwa kulturowego,
- równoważenie interesów publicznych i prywatnych z mechanizmami rynkowymi.

udział i współtworzenie

- angażowanie wszystkich podmiotów miejskich → umocnienie demokracji na poziomie lokalnym,
- eksperymentowanie z nowymi formami partycypacji → pomoc w zarządzaniu różnymi interesami, współdzieleniu odpowiedzialności, wypracowywaniu innowacyjnych rozwiązań, a także przekształcaniu i utrzymywaniu przestrzeni miejskich i tworzeniu nowych sojuszy w celu tworzenia zintegrowanych przestrzeni miejskich

Zarządzanie wielopoziomowe

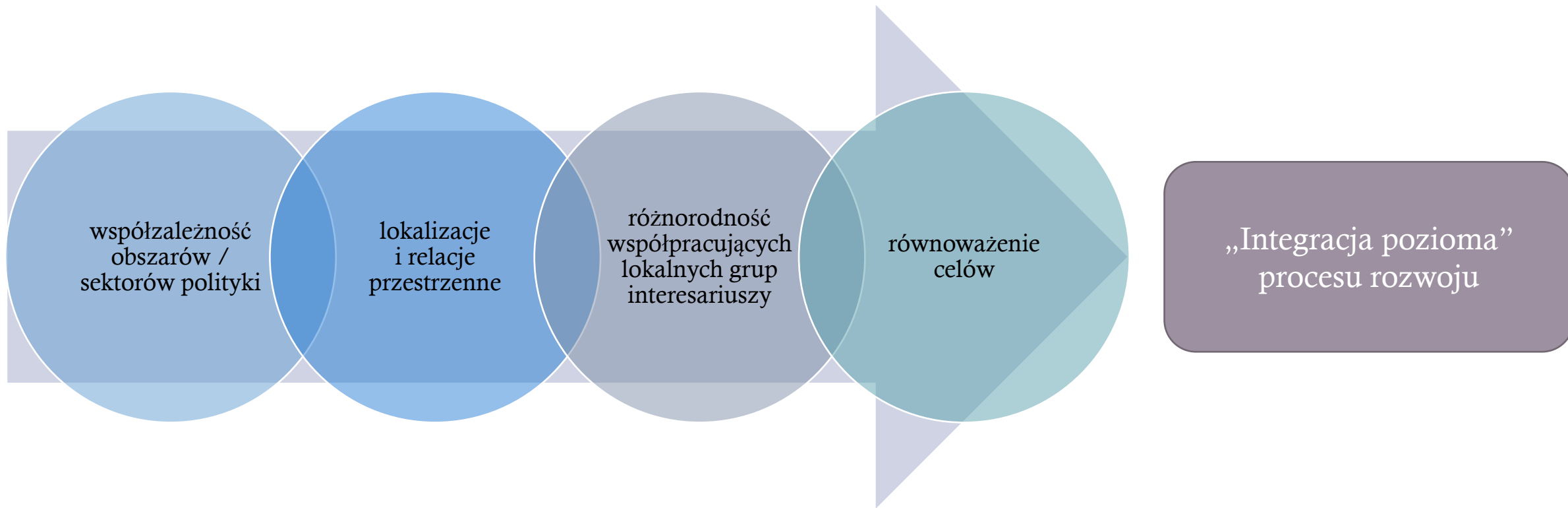
- poziomy zarządzania – lokalny, regionalny, metropolitalny, krajowy, europejski i globalny – o zakresie odpowiedzialności za przyszłość miast w oparciu o zasadę subsydiarności i proporcjonalności,

Podejście lokalne - realizacja endogennej transformacji obszaru miejskiego i zmniejszenie lokalnych nierówności społeczno-ekonomicznych; formalne i nieformalne **instrumenty obejmujące wszystkie poziomy przestrzenne** (od dzielnic), a także szersze obszary funkcjonalne, w tym na poziomie metropolitalnym.

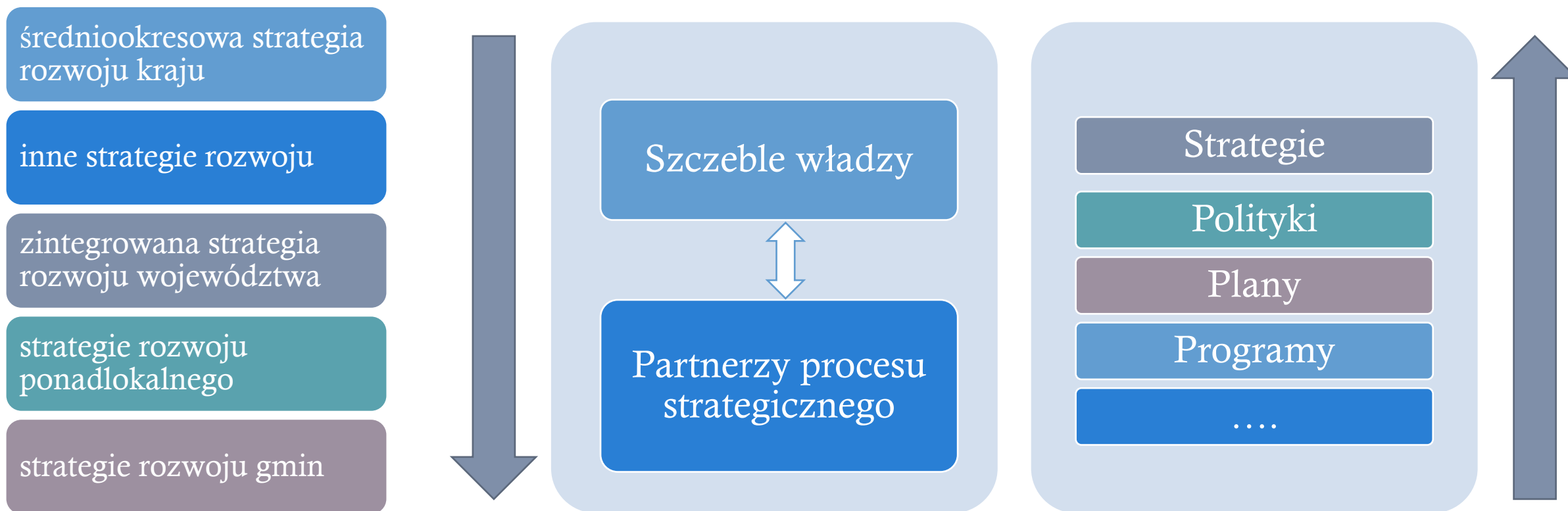
POLITYKA ROZWOJU – POLITYKA MIEJSKA

- Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej [*Art. 2 Ust. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*]
 - Celem generalnym RPM jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych województwa śląskiego do **kreowania trwałych procesów rozwojowych** z poszanowaniem zrównoważonego rozwoju układu osadniczego województwa oraz stanowiących jego podstawę **powiązań funkcjonalnych i sieciowych** między jednostkami miejskimi i miejsko-wiejskimi.
-

ZINTEGROWANY ROZWÓJ MIAST – INTEGRACJA POZIOMA

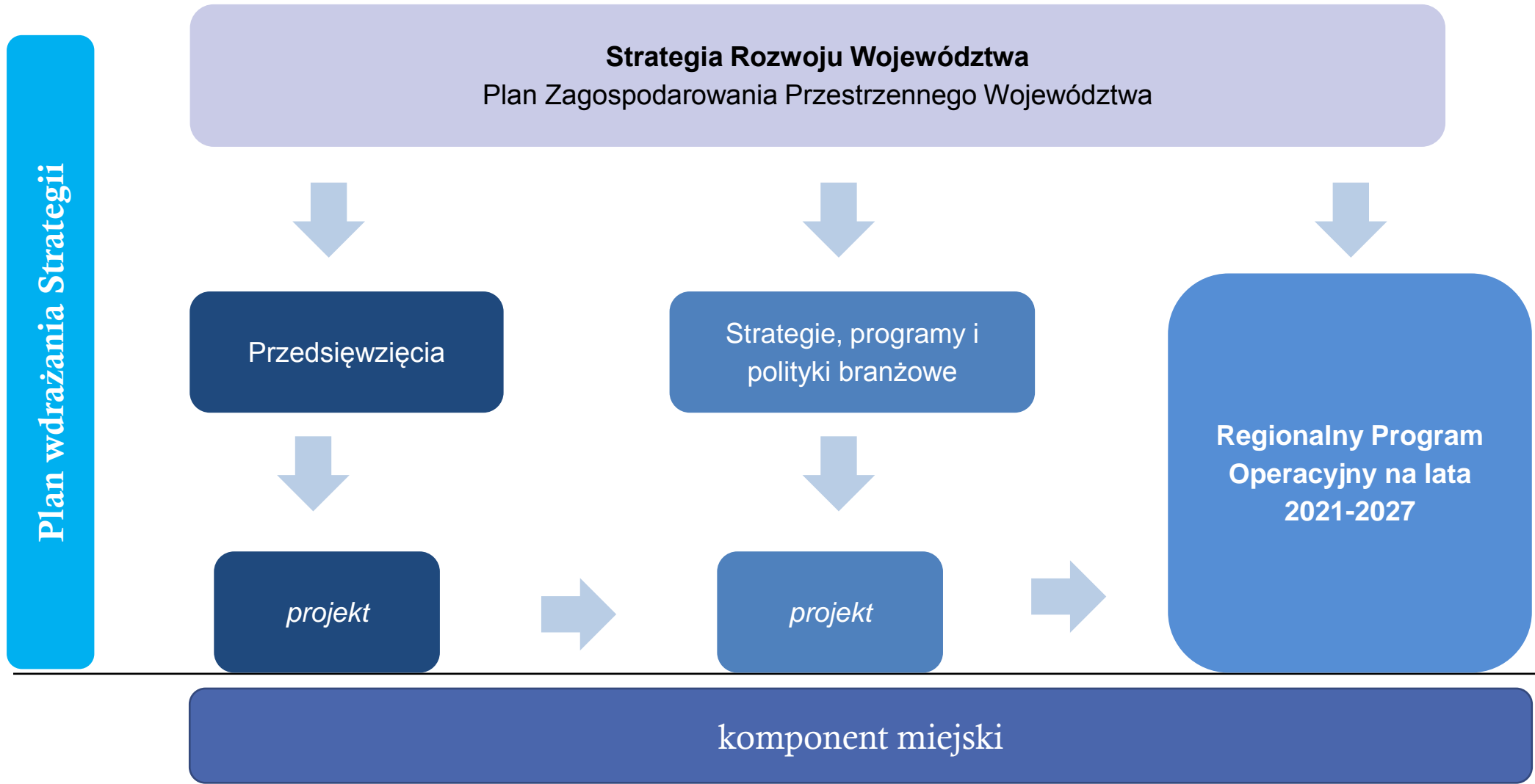

ZINTEGROWANY ROZWÓJ MIAST – INTEGRACJA PIKONOWA

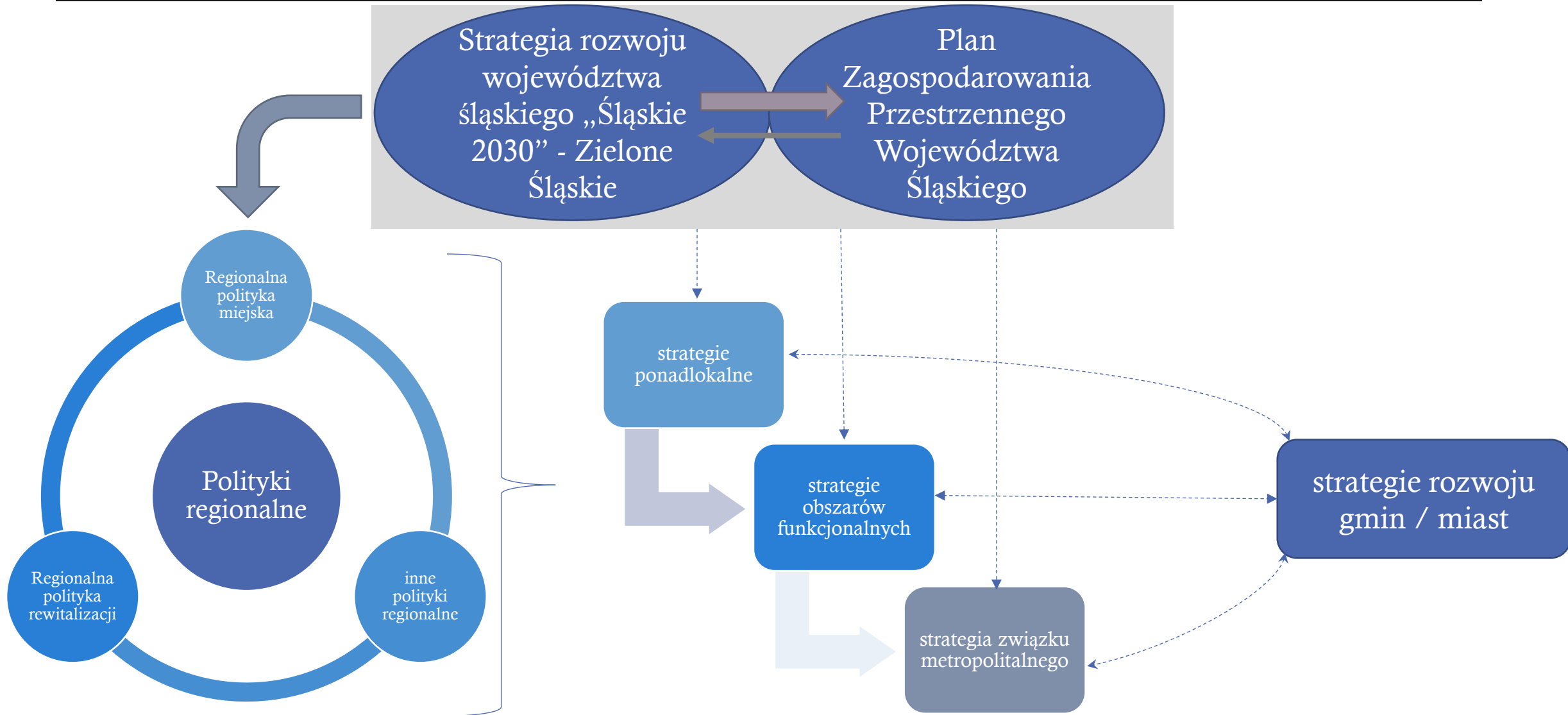

zaangażowanie i współpraca decydentów i zainteresowanych stron na rzecz korelowania koncepcji rozwoju oraz mobilizacji funduszy z różnych poziomów

RAMOWY UKŁAD PLANOWANIA ROZWOJU

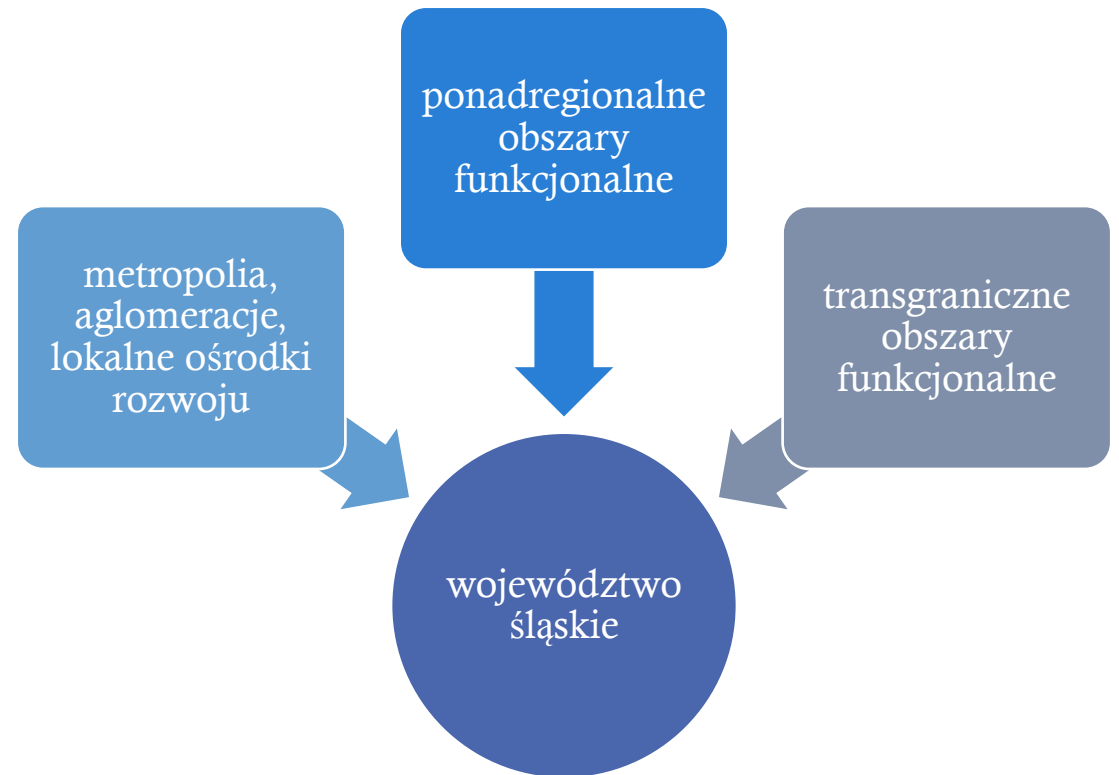
KONCEPCJE ROZWOJU W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

uwzględnienie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa

POLITYKA MIEJSKA / MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE

- **obszar funkcjonalny** – obszar, na którym występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego); szczególnym typem obszaru funkcjonalnego jest miejski obszar funkcjonalny [art. 5 pkt 6a]

MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE – WYZWANIA INTEGRACJI

samodzielność		współzależność
konkurencja		kooperacja
dywersyfikacja		specjalizacja
skuteczność		efektywność

MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE - PODSTAWY IDENTYFIKACJI

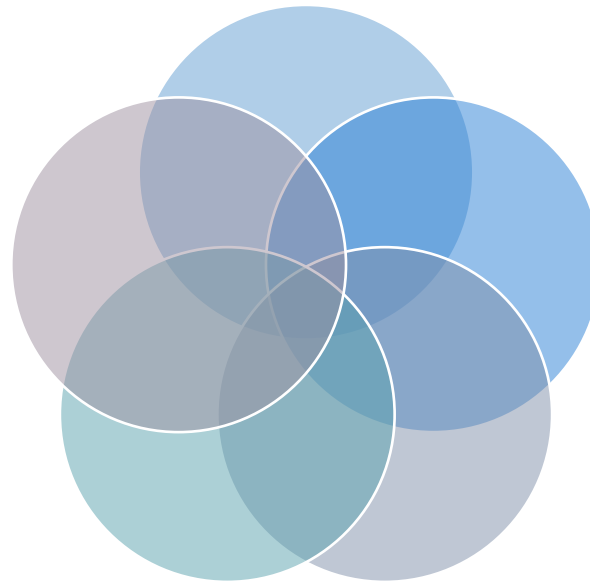
-Przepływy
ludności do pracy

Komplementarne
potencjały

Przepływy
ludności do
miejsc
świadczenia
usług publicznych

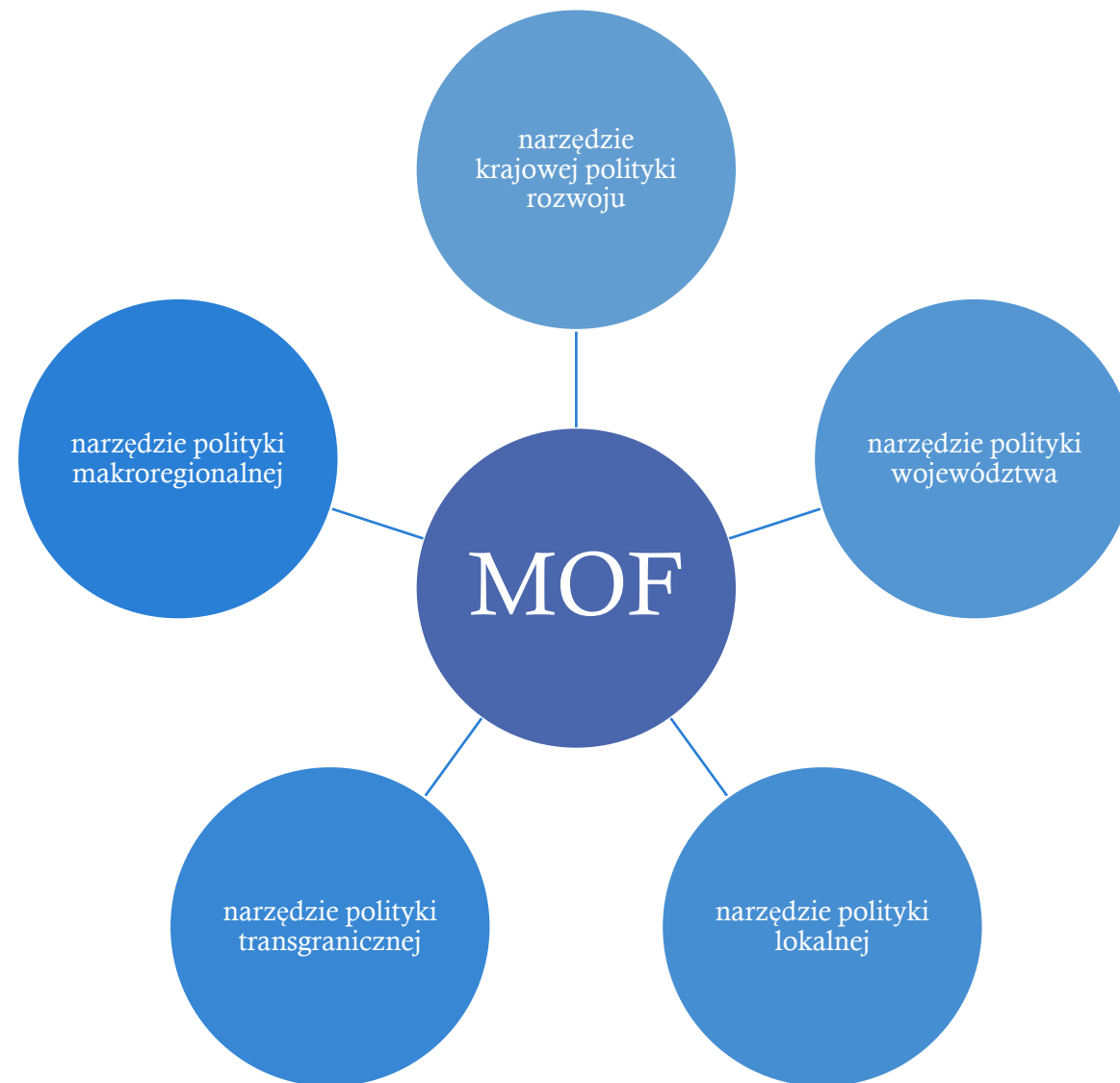
Wspólne
aspiracje

Wspólnota
kulturowa

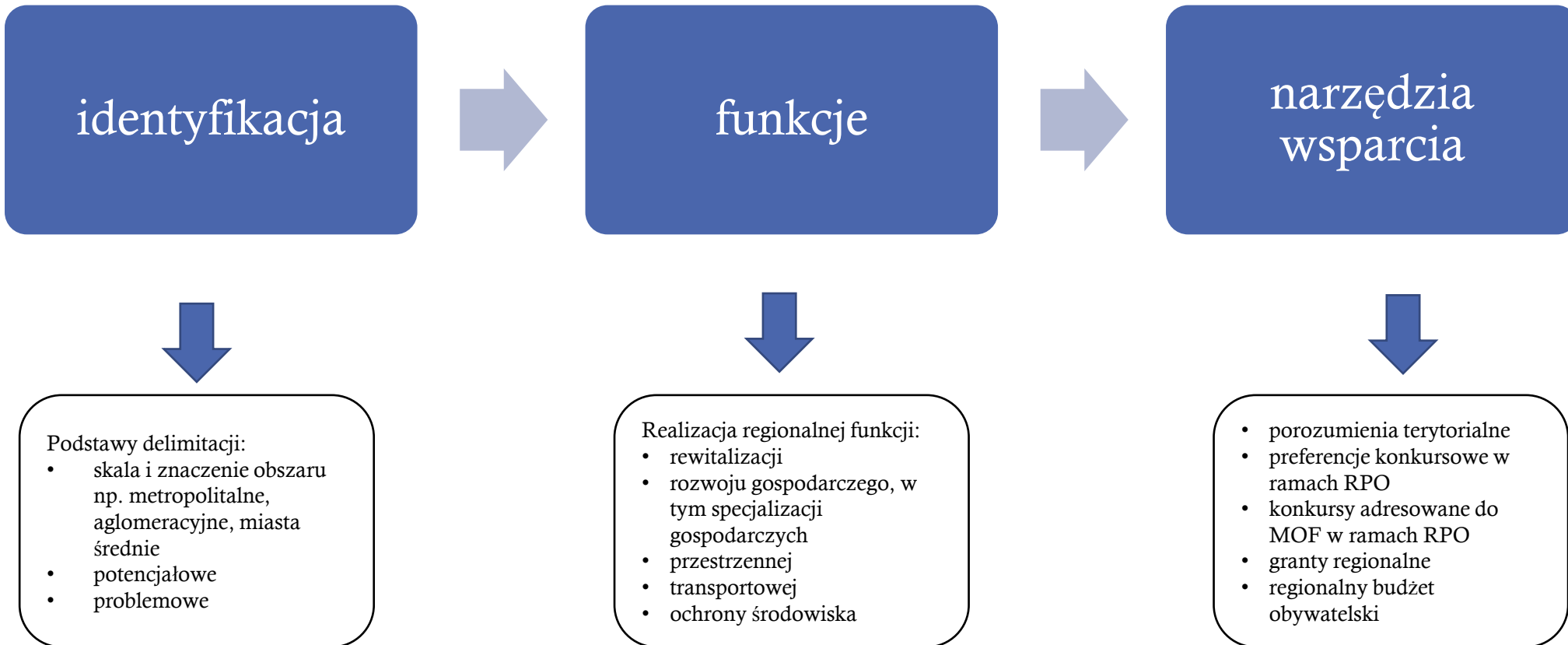

MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE

Innowacyjne „narzędzie”
rozwoju terytorialnego

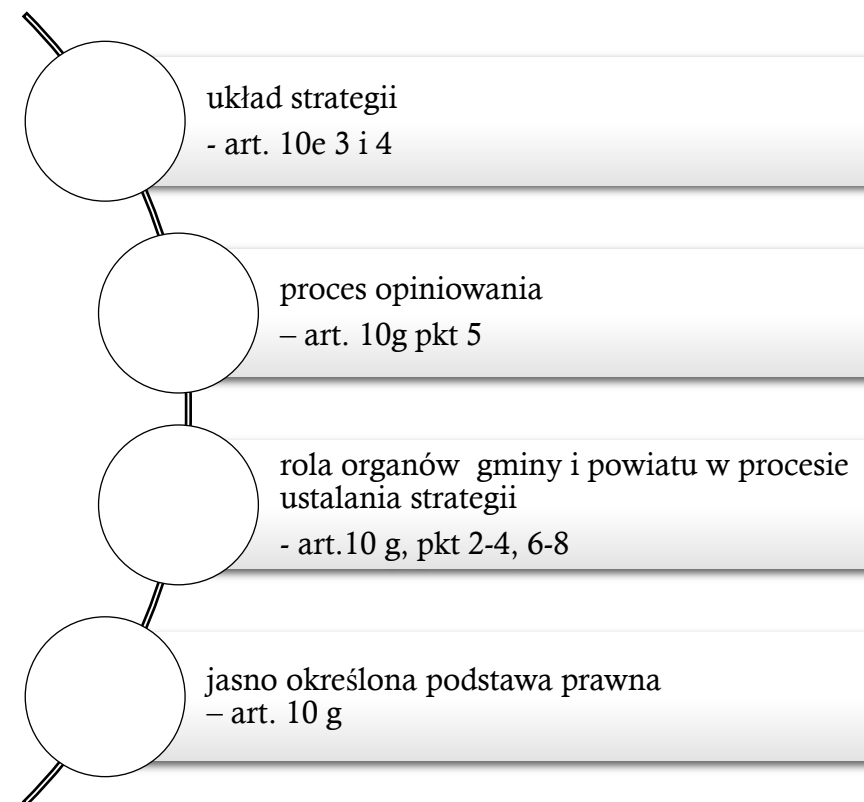
MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE – WYZWANIA W POLITYCE REGIONU

STRATEGIA PONADLOKALNA JAKO NARZĘDZIE KSZTAŁTOWANIA ROZWOJU OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Strategia rozwoju ponadlokalnego

Gminy sąsiadujące, powiązane ze sobą funkcjonalnie, mogą opracować strategię rozwoju ponadlokalnego będącą wspólną strategią rozwoju tych gmin w zakresie ich terytorium

STRATEGIA PONADLOKALNA - UKŁAD TREŚCI DOKUMENTU

art.10e. 3.

wnioski z diagnozy

cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;

kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;

oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia

model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;

ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;

obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań;

obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;

system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;

ramy finansowe i źródła finansowania.

obszar strategicznej interwencji – określony w strategii rozwoju obszarów zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne [art. 5 pkt 6b]

POLITYKA MIEJSKA – KONTEKST PONADREGIONALNY

- *Projekt strategii ponadregionalnej mogą opracować wspólnie samorządy województw dla terytorium tych województw.*
- *Strategia ponadregionalna jest przyjmowana przez sejmiki właściwych województw w drodze uchwały.*
- *Na wspólny wniosek samorządów województw, opracowany i zaakceptowany przez sejmiki tych województw, projekt strategii ponadregionalnej może zostać przekazany ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu jego zaopiniowania i przekazania Radzie Ministrów.*
- *W przypadku, o którym mowa w ust. 6, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedkłada Radzie Ministrów, wraz ze swoją opinią, projekt strategii ponadregionalnej w celu jego przyjęcia.*
- *Rada Ministrów przyjmuje strategię ponadregionalną, o której mowa w ust. 7, w drodze uchwały.*
- *Strategia ponadregionalna przyjęta przez Radę Ministrów podlega aktualizacji, jeżeli jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze średniookresową strategią rozwoju kraju.*

POLITYKA MIEJSKA – PERSPEKTYWY DLA WSPÓŁPRACY W MAKROREGIONIE POŁUDNIOWYM

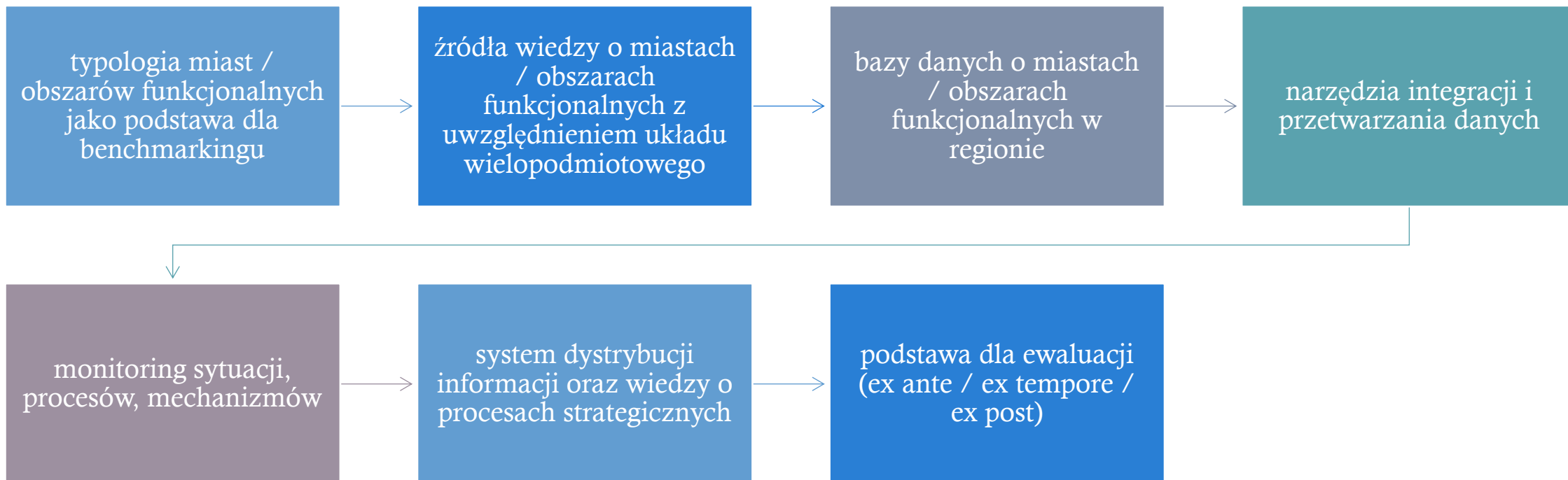
Strategia dla
Rozwoju
Polski
Południowej
do roku
2020

Cel strategiczny I - wzmacnianie relacji i integracja Europolu śląsko-krakowskiego; **Europol śląsko-krakowski obszarem koncentracji innowacji i kreatywności, wyznaczającym trendy rozwojowe i wpisującym się w sieć najdynamiczniej rozwijających się metropolii europejskich**

Cel strategiczny II - łączenie aktywności podmiotów i potencjałów endogenicznych całego makroregionu oraz poszerzanie możliwości współpracy i realizowania projektów rozwojowych w Polsce Południowej; Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystywania możliwości rozwojowych

Cel strategiczny III - wzmacnianie pozycji makroregionu w otoczeniu, w szczególności dzięki podwyższaniu atrakcyjności makroregionu dla podmiotów w otoczeniu; Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu

WYZWANIA ZWIĄZANE Z SYSTEMEM MONITORINGU I EWALUACJI ROZWOJU MIAST

POLITYKA MIEJSKA W MODELU ZINTEGROWANEGO PLANOWANIA ROZWOJU - WYZWANIA

- wielość sytuacji i ścieżek rozwoju miast – transformacja, regeneracja, metropolizacja, ...
 - zróżnicowania wewnętrzne miast – OSI „kryzysowe” / OSI „rozwojowe”;
 - rozproszenie wartości / konieczność integrowania wartości i podmiotów – zróżnicowane oczekiwania, aspiracje, możliwości, zaangażowanie;
 - instrumenty promujące współpracę w ramach MOF, konieczność różnicowania instrumentów pod kątem specyfiki MOF;
 - większa otwartość i skłonność do współpracy (rezygnacji z części samodzielności) w ramach MOF; potrzeba przełamywania antagonizmów wewnątrz MOF.
-

Krzysztof Wrana

Centrum Rozwoju Regionalnego Akademii WSB

kwrana@wsb.edu.pl

kris.silesia@gmail.com
